

**РЕАЛІЗАЦІЯ МАТЕМАТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА ЕКОНОМІЧНИМИ
СПЕЦІАЛЬНОСТЯМИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ**

Побережець І.І.

*кандидат технічних наук, доцент кафедри математики і фізики
Уманського національного університету садівництва
м. Умань, Україна*

Харенко А.О.

*кандидат економічних наук, доцент кафедри маркетингу
Уманського національного університету садівництва
м. Умань, Україна*

Економічні процеси, що відбуваються в різних країнах світу, незалежно від їх географічного розташування, як правило, мають схожі закономірності розвитку. Їх вивчення і дослідження має важливе значення для прогнозування процесів, що матимуть місце в майбутньому, оскільки це дасть можливість уникнути певних проблемних ситуацій та підготуватися до інших. З цією метою у світовій економічній науці широко використовуються математичні методи і моделі. Вони допомагають встановлювати кількісні та якісні залежності в економічних процесах, що приводить до розуміння суті і можливостей їх розвитку.

Мета вивчення відповідних дисциплін майбутніми економістами співпадає із вектором розвитку стратегічних напрямів математичної освіти й полягає у підготовці фахівців до нових перспективних форм діяльності, тобто досягнення ними професійної компетентності на основі творчого застосування засобів математичного аналізу, математико-статистичного моделювання й соціально-економічного прогнозування. Звичайно, вивчення математики саме по собі не може замінити синтезуючого впливу навчальних дисциплін базової економічної освіти на рівень формування економічного мислення. Проте її інтеграція з іншими освітніми компонентами необхідна для розвитку інтелекту. Слід відмітити також широкі можливості у використанні математичних засобів і методичних прийомів для лаконічного опису досліджуваних об'єктів; наданні можливостей для кількісного порівняння та обґрунтованого вибору змістовних пропозицій, логічних гіпотез для виявлення неявно існуючих факторів, що впливають на динаміку економічних показників.

Математична підготовка для здобувачів економічних спеціальностей повинна складатися з вивчення класичної та прикладної математики, а також передбачати її подальше використання у вивченні інших дисциплін. Основою такої підготовки фахівця економічного напрямку є загальний курс вищої математики, в якому базові знання доповнюються питаннями із курсу теорії ймовірностей і математичної статистики, що формують у здобувачів компетентності пов'язані з оцінкою та прогнозуванням процесів, які відбуваються в економічному житті господарюючих суб'єктів або ж країни в цілому.

Аналіз освітніх програм підготовки фахівців вище зазначеного профілю в Уманському національному університеті садівництва дає можливість зробити висновок про реалізацію набуття зазначених вмінь та навичок через викладання дисципліни «Математика для економістів», що здійснюється на першому курсі і включає два блоки: «Вища математика» і «Теорія ймовірностей та математична статистика». Перша складова є фундаментальною, оскільки вона передбачає розгляд загальних математичних властивостей та закономірностей, вивчення змінних величин у їх взаємозв'язку. Стосовно другої компоненти – дозволяє розуміти, моделювати і прогнозувати випадкові явища, що мають певний ступінь невизначеності. Вона використовується, наприклад, для моделювання коливань цін на фінансових ринках, розрахунку вартості опціонів та інших фінансових інструментів.

Забезпечення міжпредметних зв'язків, в процесі навчання здобувача, дисципліни «Математика для економістів» з іншими освітніми компонентами може здійснюватися через використання прикладних задач, що побудовані на матеріалах загальноосвітніх та фахових дисциплін. При цьому слід намагатися, щоб зв'язки математичних понять і методів з економічними задачами були не штучно надуманими, а обґрунтованими. Підготовка економістів передбачає професійне-спрямування курсу, в основу якого мають бути покладені принципи професійної відповідності та наступності. Основними засобами яких є математичне моделювання та наявність типових прикладних задач, а також забезпечення принципів фундаментальності, підготовки до майбутньої професійної діяльності, вихід на нові математичні ідеї при виконанні правил достатньої кількості формальних задач, професійної однозначності, прикладного змісту.

Початок великої війни з РФ вніс значні корективи в усі сфери життєдіяльності українського суспільства, в тому числі і освітній процес, будь-то мова про середню чи вищу освіту. Значна кількість ЗВО змушено була оперативнo змінювати локацію, тобто переїздити в більш безпечні регіони. Крім того, відбулись значні міграційні процеси стосовно населення, як в межах України так і в напрямі інших держав.

Звичайно, що за таких умов ніякої мови про здійснення навчання в оф-лайн форматі не могло бути. Єдиним реальним варіантом підтримки зв'язку із здобувачами та продовження подальшої діяльності стало перенесення його у віртуальний простір. На сьогоднішній день існує доволі велика кількість платформ та програм, що допомагають опанувати нові знання дистанційно за допомогою освітньої онлайн платформи Moodle, Viber, Google Meet, Google Classroom, PowToon, LearningApps, Kahoot, Zoom та ін. Упровадження моделі змішаного навчання за допомогою дистанційної платформи Moodle дозволяє викладачеві вирішувати такі актуальні проблеми: компенсувати дефіцит часу, відведеного на аудиторні заняття з дисципліни; поглибити та розширити змістове наповнення навчальної інформації; урізноманітнити засоби навчання та форми передавання знань, що використовуються під час викладання; забезпечити вільний та рівний доступ до навчальних матеріалів у реальному масштабі часу, зручність у їх використанні; забезпечити регулярність занять з дисципліни, відповідність встановленим термінам, що є необхідною умовою ефективності навчання; реалізувати індивідуальний підхід до кожного учасника освітнього процесу; активізувати навчально-пізнавальну діяльність студентів шляхом розширення форм взаємодії здобувачів із навчальним матеріалом, а також спілкування між здобувачами в процесі навчання; організувати зворотний зв'язок з учасниками освітнього процесу; виявляти гнучкість у плануванні та координації навчального процесу в цілому; оптимізувати контроль та оцінювання якості отриманих знань; підвищувати якість освіти шляхом постійного змістового оновлення та вдосконалення форм електронного освітнього середовища.

Підсумовуючи вище викладене, можна стверджувати, що математична підготовка фахівців економічних спеціальностей ґрунтується на диференційованому, компетентнісному, особисто-діяльнісному підходах і на принципах професійної спрямованості, інтенсифікації, оптимізації і концентрації навчання, свідомості і активності, зв'язку теорії з практикою, поряд з іншими загальнонавчальними дидактичними принципами. Розглянуті особливості математичної підготовки здобувачів економічної освіти дають можливість здійснити перебудову процесу її здійснення у вищих навчальних закладах України відповідно до потреб національної економіки.